

NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE KAO NOVI IZAZOV PRED INTERNOM REVIZIJOM

UVOD

Ovaj članak nastao je kao rezultat razmatranja uloge interne revizije u procesu nefinansijskog izveštavanja u okviru panela „Sekcije za privredu Udruženja internih revizora Srbije“, koji je održan 7.4.2021. godine. Na panelu je diskutovano o ciljevima nefinansijskih izveštaja, njihovoj formi i sadržini, kao i o metodologijama koje se koriste prilikom njihove izrade. Polazna osnova u diskusiji bila je činjenica da nijedna organizacija danas ne izveštava javnost samo o rezultatima finansijskog poslovanja, već i o velikom broju raznovrsnih informacija o aktivnostima povezanim sa poslovanjem organizacije, tzv. nefinansijskim informacijama. Sinonimi koji se koriste kada se govori o nefinansijskom izveštavanju su: integrativno izveštavanje, izveštavanje o održivosti, izveštavanje o društvenoj odgovornosti, izveštavanje o održivom razvoju i slično.

KAKO JE SVE POČELO?

Evropska unija napravila je veliki korak ka unapređenju transparentnosti poslovanja kada je Evropski parlament 15. aprila 2014. godine usvojio Direktivu o objavljivanju nefinansijskih izveštaja od strane velikih kompanija i grupa. Put do usvajanja ove direktive bio je dug. Prve inicijative pojavile su se 16 godina ranije, 1999. godine, ali od tada pa do 2013. godine saradnja između dve zainteresovane strane, nevladinih organizacija i biznisa, nije bila moguća.

Kompanije koje su po usvajanju direktive dobile obavezu sastavljanja nefinansijskih izveštaja, odnosno obavezu da obelodane određene nefinansijske informacije u godišnjem izveštaju o poslovanju, bile su velike kompanije sa više od 500 zaposlenih. Pravilo o izveštavanju važi za kompani-

REZIME

U Srbiji je tokom 2021. godine uvedena obaveza sastavljanja nefinansijskih izveštaja za velika pravna lica od javnog značaja. Zbog značaja koji imaju na ugled i reputaciju pravnih lica, javlja se prirodna potreba da ovi izveštaji budu predmet uveravanja od strane interne revizije.

Ključne reči: uveravanje u nefinansijsko izveštavanje; pravna lica od javnog značaja.

¹ Specijalista interne kontrole i revizije, Nelt Group, Srbija. E-mail: djordjevic.ma@nelt.com

je čijim se akcijama trguje na berzi, kao i za neke kompanije koja nisu na berzi, kao što su banke, osiguravajuća društva i druge kompanije koje su tako određene od strane država članica zbog njihovih aktivnosti, veličine ili broja zaposlenih. Preporuka je da proces uvođenja izveštavanja o održivosti mora da inicira organ upravljanja, uz podršku nezavisnog i objektivnog uveravanja koje pruža interna revizija.

Sastavni delovi izveštaja o nefinansijskom izveštavanju treba da budu informacije i bitne činjenice iz područja zaštite životne sredine, ljudskih prava, socijalne zaštite i prava zaposlenih, kao i pitanja antikorupcijskih mera i mita. Pored toga, kompanije u izveštaju moraju da opišu svoje poslovne modele, rezultate i rizike koji se tiču navedenih područja, kao i politike različitosti primenjene na administrativna i nadzorna tela kompanije.

U Srbiji, nefinansijsko izveštavanje postoji kao zakonska obaveza za velika pravna lica koja se smatraju društvima od javnog interesa i koja, prema odredbama Zakona o računovodstvu od 1. januara 2021. godine, na datum bilansa stanja imaju u proseku više od 500 zaposlenih. Ovim odredbama Srbija je uskladila svoju regulativu sa Ciljevima održivog razvoja, a posebno sa potciljem 12.6, pod kojim se navodi da bi države trebalo da podstiču velike i multinacionalne kompanije da integrišu održive prakse u poslovanje i uključe informacije o održivosti u svoje izveštavanje. Ovom odredbom Zakona o računovodstvu Srbija se postepeno usaglašava i sa regulativom Evropske unije po pitanjima nefinansijskog izveštavanja.

U Srbiji, nefinansijsko izveštavanje postoji kao zakonska obaveza za velika pravna lica koja se smatraju društvima od javnog interesa.

ULOGA INTERNE REVIZIJE U NEFINANSIJSKOM IZVEŠTAVANJU

Trenutna praksa u Srbiji je takva da interni revizori rade reviziju samo određenih segmenata iz ovih izveštaja. S obzirom na važnost nefinansijskog izveštavanja za ugled organizacije, na sastanku Sekcije za privredu inicirana su pitanja koja se odnose na to da li interna revizija treba da uključi nefinansijske izveštaje u svoj revizorski univerzum. Po ovom pitanju nije postignut zajednički stav.

U određenoj meri se smatra da je, zahvaljujući svom jedinstvenom položaju u organizaciji, interna revizija najpogodnija za obavljanje tih zadataka i stoga je fundamentalna komponenta uspešnog izveštavanja o održivosti. Interna revizija je prisutna od početka pripreme izveštaja, ima veliko razumevanje i stručnost, uključujući i stručnost u domenu pružanja uveravanja u nefinansijske informacije, kao što

su kultura i veliki broj drugih pokazatelja, koje su uobičajeno van polja interesovanja računovođa. Interna revizija je idealno pozicionirana da pruži podršku odboru tokom svih faza pripreme izveštaja o održivosti, pružajući uvid sa autoritetom i nezavisno uveravanje. Evidentno je da interni revizori imaju mnogo razloga i motiva da se aktivnije uključe, u cilju doprinosa dobrobiti kompanije i okruženja u kome ona posluje, ali s druge strane i da razmisle kako mogu da iskoriste ove izveštaje za promociju svoje profesije.

Naravno, potrebno je da svuda postoje i odgovarajući preduslovi. Prvi od njih je da ton sa vrha organizacije daje ovom izveštaju dovoljno važnosti, kao sredstvu komunikacije sa spoljnim stranama.

NON-FINANCIAL REPORTING AS A NEW CHALLENGE FOR INTERNAL AUDITORS

SUMMARY:

In 2021, the obligation to compile non-financial reports for large legal entities of public importance was introduced in Serbia. Due to the importance of the reputation of legal entities, there is a natural need for these reports to be subject to assurance by internal audit.

Key words: assurance in non-financial reporting; legal entities of public importance.